

Педагогикалық менеджмент

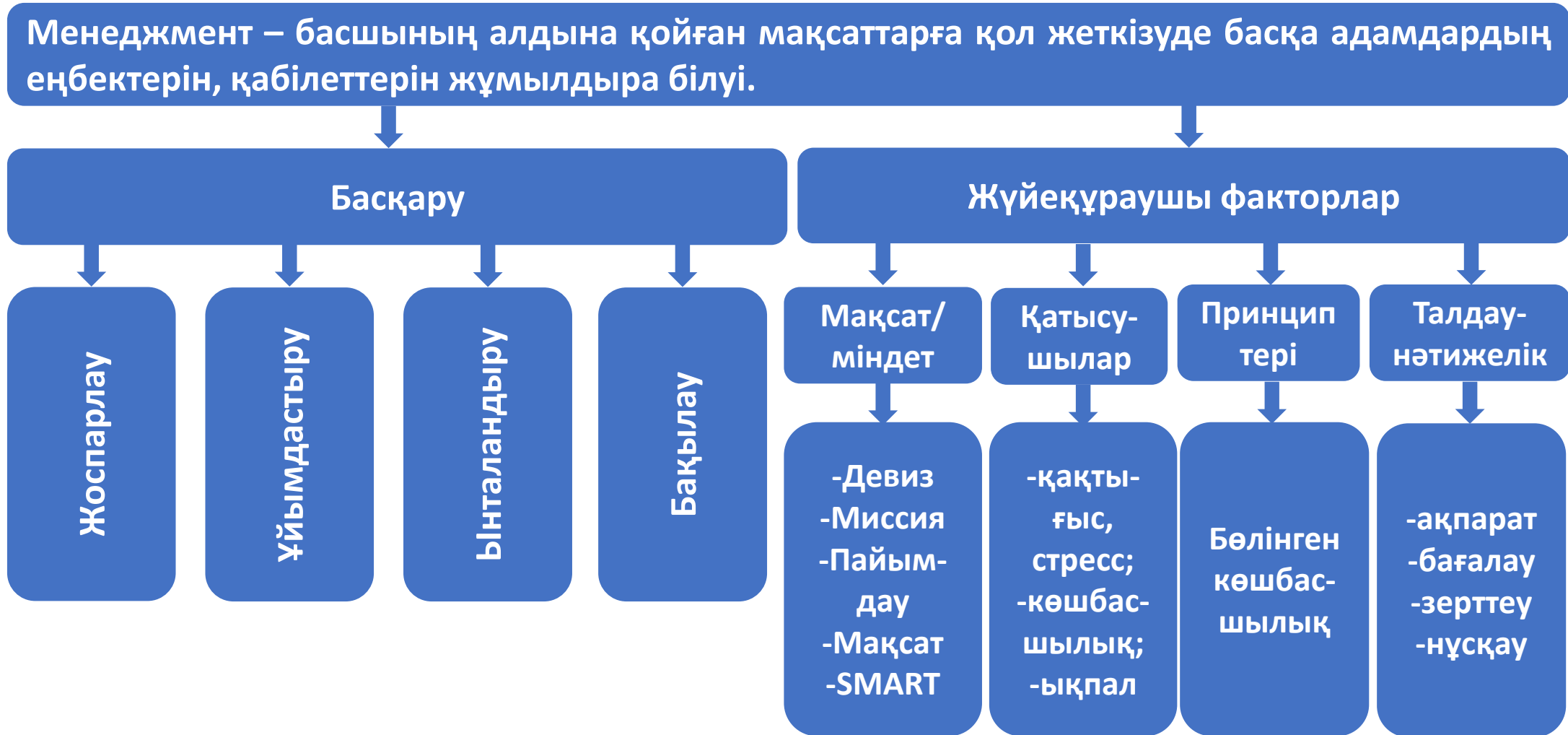

Атырау қаласы химия-биология бағытындағы Назарбаев
Зияткерлік мектебі жанындағы жатақхана меңгерушісі
Избамбетова Гүлнар

Алғашқы сұхбат

**Жаңа оқу жылында ұжымымыздың қызметінің алға басуына сіздің қосар үлесіңіз қандай болады деп білесіз?
Қандай нәрсеге көңіліңізді басымырақ аударасыз?**

Педагогикалық менеджмент

Педагогикалық менеджмент Басқару

Басқару тек техникалық және өндірістік процестерге ғана емес, сонымен қатар педагогика сияқты күрделі әлеуметтік жүйе үшін де қажет. Сондықтан басқару теориясында **педагогикалық менеджмент** ерекше орын алады.

Практикалық іс әрекет ретіндегі педагогикалық басқару (менеджмент) – оқушылардың оқуы мен тәрбиесін басқару.

Педагогикалық басқару теориясы – мемлекеттік және қоғамдық ұйымдар жүйесі, ұжымдар мен жеке адамдар жүзеге асыратын тәрбие мен оқыту процестерін басқару туралы білімдер.

Педагогикалық менеджмент Басқару

Педагогикалық басқарудың білім беру жүйесіндегі басты объектісі – өскелең ұрпақ болып табылады. Оларды оқыту мен тәрбиелеуді басқару не тікелей (мұғалімдер, тәрбиешілер арқылы), не жанама – мемлекеттік қоғамдық ұйымдар арқылы жүргізіледі.

Педагогикалық менеджменттің бірінші жүйеқұраушы факторы – оның мақсаты мен міндеттері.

Педагогикалық менеджменттің негізгі мақсаттары:

- ❑ білім мекемесіндегі барлық қызметкерлер мен оқушылардың күш-қуатын, уақытын және барлық құралдарды нәтижелі де жоспарлы пайдалану;
- ❑ білім менеджерлері қызметінің нақты мақсаттарға және қоғамның рухани, әлеуметтік-экономикалық даму жоспарына сәйкестігін анықтау;
- ❑ оқу-тәрбие процесінің барлық жеке мақсаттарын түпкілікті мақсатқа – еркіндік пен жауапкершілікті қатар сезінетін, шығармашылық бағытта ойлай және әрекет ете білетін тұлға қалыптастыруға бағыттау.

SMART мақсат: дұрыс бағдар-нақты нәтиже

Specific – конкретная – арнайы, нақты;

Measurable – измеримая – өлшеуге болатын, шектеулі талап етушілік;

Attainable – достижимая – қолжетімділік;

Realistic – реалистичная – шындыққа сай, қысқа да нұсқа берілуі;

Timed – определенная по времени – белгілі бір уақыт арлығымен шектелген деген ұғымдарды білдіреді.

Педагогикалық менеджменттің принциптері:

1. Адамға құрметпен және сенімділікпен қарау принципі:

- адамның жеке басын құрметтеу;
- тұлғаға таңдау еркіндігін беру;
- өзара сыйласымдық негізінде сенімділік білдіру;
- адамға шамадан тыс талап қоймау;
- адам мүмкіндіктерінің ашылуына, бастамашылдықтың дамуына жағдай жасау;
- әркімнің жетістіктерін, оқу орнындағы жеке үлесін көтермелеу.

Педагогикалық менеджменттің принциптері:

2. Бірыңғай көзқарас принципі:

- әріптестермен «басқарушы және басқарылушы» емес, «адам және адам» қарым-қатынас жүйесін орнату;
- қызметкерлердің рухани әлемін, талпыныстарын түсіне білу;
- жұмыста өткізген уақыттың қуаныш пен қанағаттану сезімін әкелуіне барлық мүмкіндіктер жасау;
- әріптестермен бейресми жағдайларда кездесіп тұру.

Педагогикалық менеджменттің принциптері:

3. Өзара әрекеттестік принципі:

- қызметкерлердің жеке сапаларын білу және ескеру;
- әріптестердің бастамашылдығын, құзыреттілігін және жауапкершілігін бағалау;
- педагогикалық тұрғыдан тиімді кез келген бастамаға ұқыптылықпен қарау.

Педагогикалық менеджменттің принциптері:

4. Әлеуметтік әділеттілік принципі:

- оқытушылар арасында оқу жүктемесін ғана емес, қоғамдық жұмыстарды да теңдей бөліп тарату;
- әкімшілік қызметі туралы ұжымға жүйелі түрде ақпарат беріп тұру;
- педагог еңбегінің жетістіктері мен оны қоғамның қабылдауы арасында сәйкестік орнату.

Педагогикалық менеджменттің принциптері:

5. Тұлғаға бағыттылық принципі:

- әрбір оқушының жұмыс жүйесін терең зерттеу;
- жүйелі түрде сабақтарға, тәрбие шараларына қатысу және педагогикалық талдаудың сапасын арттыру;
- әрбір оқытушыға шығармашылық деңгейде жұмыс жасауға мүмкіндік жасау;
- оқытушылардың өздеріне деген кәсіби сенімділігін арттыру;
- педагогтардың кәсіби шеберлік деңгейін біртіндеп көтеру;
- педагогикалық ұжым мүшелерінің өткінші эмоциялық жағдайларын ескеру және түзету;
- әрбір оқытушыға жеке мақсаттар мен міндеттер белгілеу.

Педагогикалық менеджменттің принциптері:

6. Оқытушылық қызметті жетілдіру принципі:

- Оқытушылардың біліктілігін арттыру ісін үнемі қадағалау;
- Жеке пәндерді оқыту (тәрбие шараларын өткізу) әдістемесі туралы дөңгелек үстелдер, семинарлар ұйымдастырып тұру;
- Оқытушылармен қазіргі және келешектегі кәсіби қажеттіліктер туралы кеңестер өткізіп тұру.

Педагогикалық менеджменттің принциптері:

7. Жекеше ынталандыру принципі:

- Моральдық және материалдық сеп-түрткілерді (стимул) әділетті қолдану;
- Ұтымды ойластырылған сеп-түрткілер жүйесін пайдалану. Сыпайылық, езу тарту, сезімталдық қарым-қатынас – сыйлық бергеннен де күшті сеп-түрткілер екендігін есте сақтау.

Педагогикалық менеджменттің принциптері:

8. Бірыңғай мәртебе принципі:

- Педагогикалық процесс субъектілерінің барлығы (мектеп қызметкерлері, мұғалімдер, оқушылар) атқаратын қызметіне қатыссыз теңдей демократиялық жағдайларда болуы тиіс.

Педагогикалық менеджменттің принциптері:

9. Консенсус принципі:

- Мәселелерді қарау және шешім қабылдау барысында ұжым мүшелерінің пікірін объективті бағалау;
- Өз пікірін ұжым мүшелерінің көпшілігі дұрыс қабылдайтындай етіп анық және дәлелді жеткізу;
- Теріс (қате) көзқарастарға логикалық талдау жасау, қайшылықтарды анықтау.

Педагогикалық менеджменттің принциптері:

10. Ұжыммен бірлесіп шешім қабылдау принципі:

- Маңызды, перспективалық және стратегиялық мәселелер бойынша ұжымдық шешім қабылдау;
- Маңызды шешімдер қабылдауда, оны орындаушыларды белсенді қатыстыру.

Педагогикалық менеджменттің принциптері:

11. Әріптестерді басқару ісіне тарту және өкілеттілік беру принципі:

- әріптестерді басқару ісіне тек олардың ниеті бойынша қатыстыру;
- әріптестерді басқаруға қатыстыру барысында міндетті түрде олардың жеке ерекшеліктерін есепке алу;
- әріптестердің басқаруға қатысуды өзіне сенімділік арту ретінде қабылдауына қол жеткізу.

Төртінші жүйеқұраушы фактор – талдау-нәтижелік

Оқу-тәрбие процесінің жалпы қызметінің нәтижесін көрсетуді көздейтін төртінші жүйеқұраушы компонент – талдау-нәтижелік.

Талдау – белгілі бір мәселенің мәні-мағынасын бағалауға қажетті ақпарат жинақтауға және оны өңдеуге бағытталып, менеджменттің ең бастапқы функциясы болып табылады.

Педагогикалық талдау - білім менеджерінің оқу-тәрбие процесінің нақты жағдайын зерттеуге, оның нәтижесін объективті бағалауға және даму тенденциясын анықтауға бағытталған қызметі (функциясы). Талдау негізінде оқу-тәрбие жүйесін жоғары сапалы жағдайға жеткізу жөнінде нұсқаулар әзірленеді.

Тәрбиелік шараларға педагогикалық талдау жасаудың қисыны оның кезендерінің бірізділікпен іске асуынан көрінеді.

Кезеңдердің бірізділігі былай іске асады:

- ✓ тәрбиелік шараның мақсаты мен міндеттерін, іске асыру түрін бірлесіп дайындау;
- ✓ бірігіп жоспарлау;
- ✓ оқушылардың дайындыққа тартылуы және мұғалімдердің педагогикалық басшылығының ерекшеліктері;
- ✓ тәрбие ісін тікелей жүргізу;
- ✓ бірлесіп қорыту және талдау жасау.

Тәрбие ісіне **педагогикалық талдау** жасаудың барысында мынадай мүмкін мәнді нұсқа ұсынуға болады:

- тәрбие ісін мақсатына қарай талдау;
- тәрбие ісінің тақырыбына, оны іске асырудың түріне талдау, аталған шараның сынып, мектептік тәрбие жүйесіндегі орнын анықтау;
- тәрбиелік істің өтетін орнын бағалау, аудиторияны безендіру, пайдаланылатын құралдардың сапасы мен күтімі (эстетикалық талғам);
- тәрбиелік істің әрбір кезеңіне талдау (кезең міндеттерінің іске асырылуы, мазмұнға сай келуі, қолданылған әдістердің тиімділігі, кезең нәтижесінде талдау);

КЕРІ БАЙЛАНЫС